

Konfrontation eller integration?

Prof. Antti Laato har i en skrivelse behandlat vikten av att acceptera mångfald i kyrkan. Inom en överskådlig framtid kommer kyrkan här – liksom i Sverige – att bli en minoritetskyrka, om de nuvarande trenderna fortsätter. Och skattebetalare behövs, säger Laato.

Teologiskt står vi för tillfället i många avseenden i en konfrontation, i ett motsättningsförhållande till mycket av det som sker i kyrkan. Den tydligaste frågeställningen gäller naturligtvis ämbetsfrågan, som man också vill göra till biskopsvalets huvudfråga.

Men också andra ärenden är på kommande, det är bara en tidsfråga när homosexfrågan på allvar blir aktuell inom kyrkan. Min förnimmelse är att man, både vad argumentationen och processen beträffar, kommer att driva den på samma sätt som ämbetsfrågan. När det gäller argumenten handlar det givetvis om kärleken: ”störst bland dem är kärleken” – och kärleken då självdefinierad, eller tidsrelaterad och kontextuell, inte relaterad till det som Bibeln säger att är ett rätt uttryck för kärlek. Processen kommer kanske att handla om att frågan förs till olika kyrkomöten tills den finner en form och en situation som möjliggör ett godkännande, precis som de fyra gånger kyrkomötet behandlade ämbetsfrågan. Den Helige Andes ståndpunkt i frågan kom till uttryck i den omröstning då beslutet om den nya ordningen gick igenom, kunde man skriva med en gnuttu ironi, dock med en allvarlig underton som ingen torde kun-

na förneka. År 1984 hade biskopsmötet sagt att frågan måste avgöras en gång för alla, i den ena eller den andra riktningen, men så blev det inte. När kvalificerad majoritet inte uppnåddes, togs ett nytt initiativ och frågan bereddes på nytt och avgjordes år 1986.

Vilken plats har då integrationen?

Det kan vara skäl att seriöst dryfta den frågan, mera seriöst än vad som här är möjligt. Integration innebär ju praktiskt att inte göra motsatsförhållanden av sådant som kan existera tillsammans, att inte säga *antingen eller utan både och*. Det är dock viktigt att tillägga att integrationen har haft sin stora betydelse inom kyrkan. Det skulle vara fel att säga att antingen eller t.ex. när det gäller lågkyrklighet eller högkyrklighet. Det är lätt att se att båda ”rörelserna” har berikat kyrkans liv. Inte heller behöver man, vilket biskop Bo Giertz på sin tid påpekade, göra ett motsatsförhållande av liturgi och väckelse, båda behövs, och båda har bibliska rötter.

Men hur är det då med de teologiska frågor som vi brottas med idag? Kristenheten är delad, sett i ett världsvitt eller nationellt perspektiv, just i frågor som kvinnliga präster eller utlevd homosexualitet.

Angående den senare frågan tycker jag att det är omöjligt att komma förbi texter som Rom 1, 1 Kor 6 m.fl. som entydigt och tydligt tar avstånd från utlevd homosexualitet. För min egen del behöver jag inte vänta på någon utredning från kyrkan, eller på något beslut av kyrkomötet. Det är med Bibeln som kyrkomötets beslut och utredningar skall prövas, och inte tvärtom

– att kyrkomötets beslut skulle bekräfta eller avskrika bibeltexter.

Vad ämbetsfrågan beträffar är jag, vilket jag tidigare skrivit, mera böjd att förespråka integration. Denna integration är inte min teologiska position, utan ett försök till lyhördhet och realism. Det handlar definitivt inte om att jag förespråkar läropluralism, eller att jag tycker att det är likgiltigt vad man tror och lär. Min egen inställning har inte heller förändrats. Problemet är att någon större enhet mellan teologer och lekmän inte föreligger, snarare handlar det om diskussioner mellan olika teologiska synsätt. Många lekmän har en helt pragmatisk syn, för att inte skriva rent känslomässig inställning – om en människa är trevlig, och dessutom from, är allt väl.

Men det finns en aspekt som har gjort mig beredd att tänka på "time-out". Vi behöver samla laget och samtala om vägen vidare, vi behöver få en större enhet bland de kristna i kyrkan.

Men jag understryker att integrationen i första hand skall vara kyrkans, inte den enskilda medlemmens, pragmatiska linje i ett

läge där åsikterna går isär. Men då måste det handla om en vilja att förstå bibeltexter, inte ett allmänt accepterande av olika synpunkter och åsikter. Tvärtom tror jag på att låta dem "växa tillsammans", så skall det bli uppenbart var vägen går. Någon form av integration handlar alltså mera om att hantera processen än att hantera läran.

Jag frågar mig nämligen om denna inställning, som inte är idealisk eller optimal, inte ändå är mera kristlig och fruktbar än den av biskop Heikkas arbetsgrupp föreslagna: ömsesidig hedersbevisning på majoritetens villkor.

Eller har vi bättre alternativ? Sämre har vi åtminstone. Ett sådant är att kyrkan delas, spricker och splittras. Med förvillade kristna som följd.

Eller är det så att vi redan har nått ett skede där en delning är ofrånkomlig? Jag skulle inte vilja tro det. Förutsättningen är säkert den att frihet, som enligt skalden är det bästa ting, kan råda också inom kyrkan, annars är utgången given.

6.6.2006

Henrik Perret

POLIS, KOCK ELLER TEOLOG?

Esko Murto från Orivesi studerar teologi femte året. Han konstaterar att teologiska fakulteten varit ett gott alternativ för honom fastän han som yngre tänkte följa sin far i fotspåren och bli jordbrukare. Senare var det naturvetenskaper, kock eller polis som var yrkesalternativ. I sommar är det meningen att Esko blir klar med studierna. Han skall jobba som sommarredaktör på tidningen Uusi Tie och bekanta sig med det lutherska prästseminariet i Cambridge. "I detta skede kan man inte tänka på framtiden ens ett år framöver", konstaterar Esko. Nästa mål är att slutföra studierna, men vad som sedan händer är ännu öppet. Esko hoppas få arbeta med andligt arbete, även om dörrarna förefaller att förbli stängda till prästyret beroende på kyrkans nuvarande linje. Men männe inte Gud ordnar arbetsfrågorna också.

Mariliina Metsävirta, teol. mag.

Läs hela intervjuen i den finska upplagan Kulmakivi.

PERSONLIGT

